

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY OBCE GYŇOV K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROK 2025

Podľa § 18f, odsek 1, písmeno c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len v z.n.p.) **p r e d k l a d á m odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2025** (ďalej len „stanovisko“).

Návrh viacročného rozpočtu obce Gyňov na roky 2026-2027 (ďalej len „návrh rozpočtu“) bol v zákonom stanovnej lehote zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle obce (www.obecgynov.sk). Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej mohli fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na obecnom úrade. V čase spracovania stanoviska neuplynula lehota na podávanie pripomienok.

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu rozpočtu, ktorý bol zverejnený na úradnej tabuli obce a na webovom sídle mesta (www.obecgynov.sk). Posudzovala som zákonnosť ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie obecnému zastupiteľstvu (ďalej len „ObZ“). Legislatívnym východiskom zostavenia návrhu rozpočtu je ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti a zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“). Podľa ods. 1 čl. 9 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky. Subjekty verejnej správy zohľadňujú pri zostavení svojho rozpočtu prognózy zverejnené ministerstvom. Podľa §4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je zakladateľom. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom. Podľa §9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky. Návrh rozpočtu je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie.

Rozpočet na rozpočtový rok 2025 je po jeho schválení ObZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu vychádza zo schválených východísk rozpočtu verejnej správy na roky 2025 – 2027, z návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2025 – 2027 a z vývoja hospodárenia obce v roku 2024 a v predchádzajúcich sledovaných rokoch:

Rok	Počet obyvateľov	Počet obyvateľov 62+ k 1.1.	Prepočítaný počet žiakov	Podiel na dani z príjmov FO pre prísl. rok vrátane zúčtovania za predch. rok v eur	Skutočnosť	Rozdiel oproti predchádz. roku
2018	643 k 1.1.2017	118 k 1.1.2017	743,1	182 054		
2019	672 k 1.1.2018	125 k 1.1.2018	812,2	217 232	220 851,83	
2020	677 k 1.1.2019	130 k 1.1.2019	749,7	206 475	213 188,68	- 7 663,15
2021	688 k 1.1.2020	141 k 1.1.2020	792,8	216 495	228 527,25	+ 15 338,57
2022	680 k 1.1.2021	142 k 1.1.2021	756,8	232 713	243 620,46	+ 15 093,21
2023	661 k 1.1.2022	138 k 1.1.2022	796,8	257 875	263 106,32	+ 19 485,86
2024	673 k 1.1.2023	134 k 1.1.2023	781,8	259 903	252 905,87	- 10 200,45
2025	683 k 1.1.2023	142 k 1.1.2024	173,4	201 567		
2026				200 000		
2027				200 000		

Zostavenie návrhu rozpočtu aj v tomto období ovplyvnili legislatívne zásahy do zákonov, ktoré majú vplyv na financovanie samospráv a tým aj na zostavenie návrhov rozpočtov samospráv. Východiskom pre zostavenie návrhu rozpočtu je vývoj príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, plnenie a čerpanie rozpočtu k 31. 12. 2024, monitoring vývoja inflácie, cien tovarov a služieb, najmä energií a stavebných materiálov. Navrhovaný rozpočet obce, vrátane finančných operácií, je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok, vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový, kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový. Celkový rozpočet je vyrovnaný schodok kapitálového rozpočtu vo výške - 40 967 eur bude krytý prebytkom bežného rozpočtu.

V návrhu rozpočtu sa uvažuje so zvýšením výdavkov na energie, výdavkov na likvidáciu odpadov. Väčšina výdavkov je plánovaná na úrovni roku 2024. Za riziká aj v roku 2025 považujem:

- nenaplnenie prognózy výnosu podielovej dane územnej samosprávy, transferov v rámci verejnej správy,
- nenaplnenie rozpočtu vlastných bežných príjmov, daňových i nedaňových,
- vyššie čerpanie rozpočtu bežných výdavkov z dôvodu vyššieho rastu cien a nových legislatívnych povinností pre samosprávy, na ktoré nie sú zabezpečené žiadne zdroje.

Je potrebné konsolidovať výdavky a prijať opatrenia na zvyšovanie bežných príjmov, čo pri raste platov a cien energií, tovarov a služieb bude veľmi ťažké.

Rovnako v kapitálovom rozpočte bude dôležité, aby bol naplnený v plnom rozsahu, v opačnom prípade bude potrebné navýšiť návratné zdroje – úver.

Obec v súlade s § 4 ods. 5 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách neuplatňuje programový rozpočet. Podľa údajov Štatistického úradu SR Obec Gyňov mala k 1.1.2024 683 obyvateľov, t.z., že nemusí predkladať programový rozpočet.

C. TVORBA NÁVRHU ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný podľa zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. v členení podľa §9 ods. 1 citovaného zákona na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok – rok 2025,
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2026,
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2027.

Viacročný rozpočet na roky 2025 – 2027 je zostavený v rovnakom členení, v akom sa zostavuje rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok. Rozpočet obce na príslušný rozpočtový rok je záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky nie sú záväzné, majú len orientačný charakter, ich ukazovatele sa spresňujú v ďalších rozpočtových rokoch.

Viacročný rozpočet na roky 2025 – 2027 je v súlade s § 10 ods. 3 až 7 zákona č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. vnútorne členený na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

Vo viacročnom rozpočte na roky 2025 – 2027 sú vyjadrené finančné vzťahy k ŠR v rámci financovania prenesených kompetencií štátu, finančné vzťahy k štátnym fondom, k zriadeným a založeným právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom a právnickým osobám, ktorým sa poskytujú prostriedky z rozpočtu.

D. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Na schválenie je predložený návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2025 – 2027 a návrhu rozpočtu obce na rok 2025 na úrovni hlavnej kategórie ekonomickej klasifikácie. Po rekapitulácii jednotlivých kategórií predložený návrh rozpočtu predstavuje celkom:

Bežný rozpočet:

Rozpočtové roky	2025	2026	2027
Bežné príjmy celkom	438 521	426 470	426 470
Bežné výdavky celkom	397 554	426 470	426 470
Rozdiel (+)	40 967	0	0

V zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 10 ods. 7, **bežný rozpočet obce sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, nevyčerpaných v minulých rokoch; výška schodku takto zostaveného bežného rozpočtu nesmie byť vyššia ako suma týchto nevyčerpaných prostriedkov.**

Bežný rozpočet na rok 2025 je zostavený ako prebytkový.

Kapitálový rozpočet:

Rozpočtové roky	2025	2026	2027
Kapitálové príjmy celkom	259 995	0	0
Kapitálové výdavky celkom	300 962	0	0
Rozdiel (+)	-40 967	0	0

Kapitálový rozpočet sa v zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 10 ods. 7, **zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový; kapitálový rozpočet sa môže zostaviť ako schodkový, ak tento schodok možno kryť zostatkami finančných prostriedkov obce alebo vyššieho územného celku z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. Ak je bežný rozpočet alebo kapitálový rozpočet zostavený ako prebytkový, možno prebytok príslušného rozpočtu použiť na úhradu návratných zdrojov financovania.**

Kapitálový rozpočet na rok 2025 je zostavený ako schodkový.

Finančné operácie:

Rozpočtové roky	2025	2026	2027
Príjmové finančné operácie celkom	1 026	0	0
Výdavkové finančné operácie celkom	1 026	0	0

Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý prebytkom bežného rozpočtu.

Rozpočet celkom:

Rozpočtové roky	2025	2026	2027
Príjmy celkom	699 542	426 470	426 470
Výdavky celkom	699 542	426 470	426 470
Hospodárenie obce: Schodok/prebytok	0	0	0

E. ZHRNUTIE

ČÍSLO	TEXT	BEŽNÉ	KAPITÁLOVÉ	FINANČNÉ OPERÁCIE
100	Daňové príjmy	253 567		
200	Nedaňové príjmy	48 900		
300	Granty a transfery	136 054	259 995	
400	Príjmy z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami			1 026
500	Prijaté úvery, pôžičky a návratné finančné výpomoci			0
SPOLU		438 521	259 995	1 026
600	Bežné výdavky	397 554		
700	Kapitálové výdavky		300 962	
800	Výdavky z transakcií s finančnými aktívami a finančnými pasívami			1 026
ROZDIEL		40 967	- 40 967	0

Rekapitulácia rozpočtu na rok 2025:

Bežný rozpočet

-príjmy 438 521 eur
-výdavky 397 554 eur

Kapitálový rozpočet

-príjmy 259 995 eur
-výdavky 300 962 eur

Finančné operácie

-príjmy 1 026 eur
-výdavky 1 026 eur

ROZPOČET SPOLU

-príjmy 699 542 eur
-výdavky 699 542 eur

V prípade predloženého rozpočtu sa počíta krytie schodku kapitálového rozpočtu vo výške - 40 967 eur prebytkom bežného rozpočtu.

Návrh viacročného rozpočtu obce na roky 2025 – 2027 a návrh rozpočtu obce na rok 2025 je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi - zákonom č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov, zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.

Návrh rozpočtu bol verejne sprístupnený v obci spôsobom obvyklým v zákonom stanovenej lehote, t.j. najmenej 15 dní pred jeho schválením v súlade s § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

ZÁVER

Na základe uvedených skutočností o d p o r ú č a m obecnému zastupiteľstvu Obce Gyňov

schváliť

návrh rozpočtu Obce Gyňov na rok 2025

zobrať na vedomie

návrh rozpočtu Obce Gyňov na rok 2026 a 2027

V Gyňove, 18.2.2025

.....
PhDr. Ing. Marcela Jokel'ová